

Κεφάλαιο Α2: Από τις Γεωγραφικές Ανακαλύψεις στο Διαφωτισμό

Γεωγραφικές Ανακαλύψεις

15ος & 16ος αιώνας ⇔ Εποχή γεωγραφικών ανακαλύψεων
Θαλασσοπόροι ανακαλύπτουν νέες περιοχές στη γη με τη βοήθεια και της μαγνητικής πυξίδας

Θαλασσοπόροι:

1. Βαρθολομαίος Ντιάζ → Ακρωτήριο Καλής Ελπίδας (1487)
2. Χριστόφορος Κολόμβος → Ανακάλυψη Αμερικής (1492)
3. Βάσκο Ντα Γκάμα → Ινδικός Ωκεανός (1497 - 1498)
4. Μαγγελάνος → περίπλους (γύρος) της γης (1519 - 1522)

Αποτελέσματα Ανακαλύψεων:

- Ανάπτυξη εμπορίου
- Εισάγονται νέα είδη διατροφής
- Νέες τεχνικές στη γεωργία (λίπασμα)
- Εισήχθη η καλλιέργεια καλαμποκιού και πατάτας
- Οι Ευρωπαίοι αποκτούν νέες συνήθειες (καφές, καπνός)
- Ίδρυση αποικιών στις νέες περιοχές
- Δουλεία (σπλάξιά-εμετάλλευση) των Ιθαγενών κατοίκων από τους νέους κατακτητές

Καπιταλισμός

Ανάπτυξη εμπορίου → Γέννηση του Καπιταλισμού

- Ίδρύθηκαν νέες τράπεζες και βιοτεχνίες

17ος αιώνας: Περίοδος Απολυταρχισμού

Προωθούνται αλλαγές σε Γαλλία, Αγγλία, Ρωσία

- Σεβασμός στους νόμους
- Ενίσχυση Κοινοβουλίου 1689 - Αγγλία: Χάρτης των Δικαιωμάτων
- Περιορισμός βασιλικής εξουσίας

Τριακονταετής πόλεμος: Τίχσε τη ζωή του 1/3 των κατοίκων της Γερμανίας

Διαφωτισμός (18ος αιώνας)

Πνευματικό κίνημα → Ξεκίνησε από την Αγγλία και διαδόθηκε στη Γαλλία

- Αμφισβητήθηκαν οι δεισιδαιμονίες (η υπερφυσική-θεϊκή εξήγηση των γεγονότων)
- Η Παιδεία - μόνο μπορεί να φωτίσει τον άνθρωπο και να αναγνωρίσει τα δικαιώματά του
- Ελευθερία-Ίσότητα-Ανεξίτηλα (καθένας να μπορεί να πιστεύει σε όσα θρησκεία θέλει)
- Πρωτότυπη στη θανατική ποινή, τα βασανιστήρια, τη δουλεία και τον πόλεμο

Επιτεύγματα Διαφωτισμού:

Ανάπτυξη φυσικών επιστημών & ιατρικής: ηλεκτρισμός- μπαταρία (Βόλτα), νόμος βαρύτητας (Νεύτων), εμβολιασμός
Ανάπτυξη λογοτεχνίας «Ροβ.Κρούσοφ», «Γαζήδια του Γιοσέφ», τέχνης & μουσικής (Μπαχ, Μότσαρτ)

ΣΤΟΡΙΑ ΣΤ' - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΤΕΡΟΥ & ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΕΝΟΤΗΤΑ Α' - ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ερωτήσεις :

1. Ποιες ήταν οι σημαντικότερες γεωγραφικές ανακαλύψεις των Ευρωπαίων;
2. Ποια τα αποτελέσματα των γεωγραφικών ανακαλύψεων του 15^{ου} & 16^{ου} αιώνα;
3. Ποια τα κύρια χαρακτηριστικά του καπιταλισμού;
4. Τι ήταν ο Διαφωτισμός; Από πού ξεκίνησε; (Ανάφερε κάποιους Διαφωτιστές).
5. Ποιες ήταν οι αρχές του Διαφωτισμού;
6. Ποια τα κύρια επιτεύγματα του Διαφωτισμού;
7. Τι είναι η ανεξίτηρησσία;
8. Τι έγινε στον Τριακονταετή πόλεμο;

Κεφάλαιο 2: Από τις Γεωγραφικές Ανακαλύψεις στο Διαφωτισμό

1. Ποιες ήταν οι σπουδαιότερες γεωγραφικές ανακαλύψεις των Ευρωπαίων κατά το 15^ο και 16^ο αιώνα:

Κατά τη διάρκεια των Γεωγραφικών Ανακαλύψεων αρκετοί τολμηροί θαλασσοπόροι, αξιοποιώντας συχνά την επιστήμη της γεωγραφίας και εφευρέσεις, όπως η μαγνητική πυξίδα, ταξίδεψαν ως τα πέρατα του κόσμου για να χαράξουν νέους εμπορικούς δρόμους.

Ο **Βαρθολομαίος Ντιάζ** ανακάλυψε το **Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας**.

ο **Βάσκο Ντα Γκάμα** διέπλευσε τον **Ινδικό Ωκεανό** ενώ

ο **Μαγγελάνος** πραγματοποίησε τον πρώτο **περίπλου της γης**, αποδεικνύοντας τη σφαιρικότητά της. Το 1492 ο Χριστόφορος Κολόμβος ανακάλυψε την Αμερική.

2. Ποιες ήταν οι συνέπειες των γεωγραφικών ανακαλύψεων για τους κατακτημένους:

Συχνά οι **νέοι κάτοικοι αντιμετώπιζαν με περιφρόνηση τους Ιθαγενείς** και τους εκμεταλλεύθηκαν. Η **δουλεία**, ιδιαίτερα στις αποικίες, αποτέλεσε την πιο αρνητική συνέπεια των Ανακαλύψεων.

3. Ποια ήταν τα αποτελέσματα των γεωγραφικών ανακαλύψεων για τους Ευρωπαίους:

Στην Ευρώπη έφτασαν **νέα είδη διατροφής** αλλά και **πολύτιμα μέταλλα**.

Το **εμπόριο** επίσης αναπτύχθηκε σε παγκόσμια κλίμακα.

Οι Ευρωπαίοι ίδρυσαν **αποικίες** στις νέες περιοχές. Εκεί ήρθαν σε επαφή με τους πολιτισμούς αρχαίων λαών, όπως οι **Ίνκας** και οι **Αζτέκοι**, αλλά ελάχιστα επηρεάστηκαν από αυτούς.

4. Πώς αναπτύχθηκε ο καπιταλισμός:

Την ίδια εποχή στο εσωτερικό της Ευρώπης η ραγδαία ανάπτυξη του εμπορίου οδήγησε στη γέννηση του Καπιταλισμού. Ιδρύθηκαν **νέες τράπεζες** καθώς και **βιοτεχνικές επιχειρήσεις** που ανταγωνίζονταν μεταξύ τους.

5. Πώς αναπτύχθηκε η γεωργία:

Στη **γεωργία** χρησιμοποιήθηκαν **νέες τεχνικές**, όπως το άνοιγμα αυλακιών για τη σπορά και το **λίπασμα**.

Εισήχθη επίσης από το Νέο Κόσμο η **καλλιέργεια του καλαμποκιού και της πατάτας**.

Οι Ευρωπαίοι αποκτούν **νέες συνήθειες**, όπως η χρήση του **καπνού** και του **καφέ**.

6. Ποιες πολιτικές αλλαγές έγιναν την περίοδο αυτή στην Ευρώπη:

Παρόλο που η εποχή αυτή χαρακτηρίζεται ως η περίοδος του Απολυταρχισμού, στη **Γαλλία**, τη **Ρωσία** και σε **άλλες χώρες** προωθήθηκαν **αλλαγές με σκοπό το σεβασμό στους νόμους** και τον **περιορισμό της βασιλικής εξουσίας**.

Στην **Αγγλία**, μάλιστα, με το «**Χάρτη των Δικαιωμάτων**» του 1689 **ενισχύθηκε η εξουσία του Κοινοβουλίου** σε βάρος της απόλυτης μοναρχίας.

7. Τι γνωρίζετε για τις πολεμικές συγκρούσεις την περίοδο αυτή;

Συχνές και σκληρές ήταν οι πολεμικές αναμετρήσεις. Σε μια από αυτές, τον **Τριακονταετή Πόλεμο** (1618-1648) έχασε τη ζωή του το 1/3 περίπου των κατοίκων της Γερμανίας.

8. Τι ήταν το κίνημα του Διαφωτισμού από πού ξεκίνησε και πώς εκφράστηκε;

Οι αλλαγές που συντελέστηκαν στην Ευρώπη, εκφράστηκαν κατά τον 18^ο αιώνα με το πνευματικό κίνημα του Διαφωτισμού.

Ο **Διαφωτισμός ξεκίνησε από την Αγγλία, καλλιεργήθηκε όμως κυρίως στη Γαλλία.**

Οι εκφραστές του, αμφισβητώντας τις προλήψεις και τις δεισιδαιμονίες, έδωσαν έμφαση στο φωτισμό του ανθρώπου μέσω της παιδείας, προκειμένου να κατανοήσει τα δικαιώματά του.

Ο **Βολταίρος** μίλησε για την **ανεξιθρησκία**,

ο **Ρουσσώ** για την **ελευθερία** και την **ισότητα**,

ο **Λοκ** και ο **Μοντεσκιέ** για την **αξία των νόμων**.

Οι Διαφωτιστές εναντιώθηκαν στη θανατική ποινή και τα βασανιστήρια, στη δουλεία και τον πόλεμο.

9. Ποιες επιστήμες αναπτύχθηκαν την εποχή του Διαφωτισμού;

Την εποχή του Διαφωτισμού αναπτύχθηκαν και οι **φυσικές επιστήμες**. Μελετήθηκε το **φαινόμενο του ηλεκτρισμού**,

ενώ ο **Βόλτα** κατασκεύασε την **πρώτη μπαταρία**.

Ο **Νεύτων** ανακάλυψε το **νόμο της βαρύτητας**.

Η Χημεία προόδευσε εντυπωσιακά.

Επιπλέον, στην **Ιατρική** χρησιμοποιήθηκε ο **εμβολιασμός**, για να αντιμετωπιστούν διάφορες μεταδοτικές ασθένειες και κυρίως η ευλογιά.

10. Ποιες τέχνες αναπτύχθηκαν την περίοδο του Διαφωτισμού;

Ανανεώθηκαν επίσης και μορφές της τέχνης, όπως η **λογοτεχνία** και η **μουσική**, καθώς γράφθηκαν **κλασικά μυθιστορήματα** σαν τον «**Ροβινσώνα Κρούσο**» και τα «**Ταξίδια του Γκιούλιβερ**»

αλλά και τα **φημισμένα μουσικά έργα** του **Μπαχ** και του **Μότσαρτ**.